

Παρεμβατική γονιμοποίηση: η ορθόδοξη ηθική αξιολόγηση (Α')

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Άξιο προσοχής τυγχάνει το γεγονός ότι η ορθόδοξη Εκκλησία δεν έχει τοποθετηθεί έναντι των τεχνικών της παρεμβατικής γονιμοποίησης με την έκδοση πανορθόδοξου κειμένου^[1], αν και αναγνωρίζει ότι αποτελούν ένα από τα πιο εντυπωσιακά επιστημονικά επιτεύγματα με ψυχολογική σπουδαιότητα, κοινωνική σημασία, πνευματική βαρύτητα κι επιδεικνύει ενδιαφέρον γι' αυτές, αφού προσφέρουν λύσεις σε προσωρινές ή μόνιμες δυσκολίες στην αναπαραγωγή, δικαιώνουν την επιθυμία της γονεϊκότητας και τις προσδοκίες των υπογόνιμων ζευγαριών, ενισχύουν τη συνοχή της σχέσης και της ζωής των συζύγων, μεγαλώνουν το αίσθημα πληρότητας και ολοκλήρωσης της οικογένειας^[2].

**Συνεχίζουμε την παρουσίαση σε σειρά άρθρων της μελέτης σχετικά με την Παρεμβατική Γονιμοποίηση της καθηγήτριας Μ.Ε. και θεολόγου, Χαρίκλειας Φωτοπούλου. Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του κειμένου το οποίο κατατέθηκε στο ΕΑΠ ως μεταπτυχιακή - διπλωματική εργασία με επιβλέποντες τους κ. Ν. Κόϊο και Ντ. Αθανασοπούλου*

Ωστόσο, τοπικές ορθόδοξες Εκκλησίες δείχνοντας έμπρακτο ενδιαφέρον και καταβάλλοντας προσπάθεια ν' ανταποκριθούν στην ποιμαντική αποστολή τους και τα πιεστικά αιτήματα του ποιμνίου τους συγκρότησαν ειδικές επιτροπές, οι οποίες ασχολήθηκαν με τα ηθικά ζητήματα και ερωτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή και τις συνέπειες της παρεμβατικής γονιμοποίησης, συνεργάστηκαν με τους εμπλεκόμενους φορείς και εξέφρασαν επίσημες απόψεις. Μέχρι τώρα μόνο η Ελλαδική Εκκλησία έχει εκδόσει κείμενο περιέχον αποκλειστικά τις επίσημες θέσεις της επί της ηθικής της παρεμβατικής γονιμοποίησης. Η Ρωσική Εκκλησία έχει εκδόσει κείμενο με τον τίτλο «Οι αρχές της κοινωνικής διδασκαλίας της ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας», όπου εκθέτει μεταξύ άλλων τις επίσημες θέσεις

της επί της ηθικής της παρεμβατικής γονιμοποίησης, ενώ η Ρουμανική Εκκλησία έχει εκδόσει κείμενο με τις απόψεις της επί της ηθικής των αμβλώσεων και της ευθανασίας από το οποίο προκύπτουν στοιχεία χρήσιμα για την αντιμετώπιση των ηθικών ζητημάτων και ερωτημάτων της παρεμβατικής γονιμοποίησης.

Παράλληλα, φορείς και θεολόγοι κληρικοί ή λαϊκοί μελετούν και αξιολογούν ηθικά και θεολογικά την αναπαραγωγική τεχνολογία και παρουσιάζουν θεολογικές απόψεις επί των ηθικών ζητημάτων και ερωτημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή και τις συνέπειες των παρεμβατικών αναπαραγωγικών τεχνικών σε συνέδρια, επιστημονικές μελέτες, άρθρα στον τύπο, ανακοινώσεις στο διαδίκτυο[3] με στόχο την ενεργοποίηση της ευαισθησίας και της προσοχής του ορθόδοξου πληρώματος και την αντιμετώπιση των σχετικών με τις τεχνικές αυτές ηθικών ζητημάτων μέσω του διαλόγου[4] και της αναφοράς αυτών και των προσώπων που αφορούν στο Θεό[5].

Στα εν λόγω κείμενα η παρεμβατική γονιμοποίηση αξιολογείται στο σύνολο της ως ηθικά προβληματική και μη αποδεκτή πρακτική χωρίς να παραθεωρούνται οι τεράστιες δυνατότητες, που προσφέρει σε υπογόνιμα ή στείρα ζευγάρια για την υπέρβαση των προβλημάτων τους και χωρίς να εκφράζονται διακρίσεις, αποκλεισμοί και δαιμονοποιήσεις σε βάρος του παιδιού, που γεννιέται με την εφαρμογή των μεθόδων της[6], αφού έρχεται στην ύπαρξη με την προνοητική ενέργεια του Θεού, ως εικόνα του Χριστού και καρπός χάριτος και ευδοκίας[7].

Το ηθικά προβληματικό και μη αποδεκτό της παρεμβατικής γονιμοποίησης αποδίδεται στο ότι αποτελεί μη φυσική, αδιάκριτη και μηχανιστική παρέμβαση στην αρχή της ανθρώπινης ζωής[8] με ενδεχόμενες επιπλοκές στην υγεία μητέρας και παιδιού[9], η οποία έρχεται σε αντίθεση με το θέλημα του Θεού, που έχει τον πρώτο λόγο στην τεκνοποιία, καταργεί και νοθεύει το γάμο κι αλλοιώνει την έννοια της πατρότητας και της μητρότητας με την παρέμβαση τρίτων προσώπων και τη γέννηση παιδιών άγνωστης καταγωγής και γενεαλογίας[10], υποβαθμίζει την αξία του εμβρύου και της ζωής του αλλά και τον ιερό χαρακτήρα της αναπαραγωγής, αφού εμπεριέχει τον κίνδυνο ο καθένας να επικαλείται την αγάπη, την αγνή επιθυμία της γονεϊκότητας, τη διάθεση της προσφοράς για εγωιστική ικανοποίηση επιθυμιών ή αναγκών, εξυπηρέτηση συμφερόντων και δημιουργία σχέσεων συναλλαγής[11].

Ηθικά αδικαιολόγητη τεχνολογική παρέμβαση στη διαδικασία δημιουργίας της ανθρώπινης ζωής διαφωνούσα με το σχέδιο του Θεού χαρακτηρίζεται στο σύνολό της η παρεμβατική γονιμοποίηση και στο κείμενο της Ρωσικής Εκκλησίας.

Σ' αυτό εκφράζεται και η έντονη ανησυχία της Ρωσικής Εκκλησίας για τη συνεχή ανάπτυξη και διεύρυνση των αναπαραγωγικών τεχνικών, καθώς από τη μια απειλεί

τη σωματική και πνευματική υγεία του προσώπου και τις θεμελιώδεις για την κοινωνία ανθρώπινες σχέσεις κι από την άλλη συνδέεται με την ιδεολογία των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων του ανθρώπου, η οποία προϋποθέτει την προτεραιότητα της σεξουαλικής και κοινωνικής πραγμάτωσης του προσώπου έναντι της φροντίδας για το μέλλον του παιδιού, την πνευματική και σωματική υγεία της κοινωνίας και την ηθική βάση αυτής[12].

Η συγκεκριμένη ανησυχία της Ρωσικής Εκκλησίας δικαιολογείται και επιτείνεται από το σύγχρονο όραμα περί απόλαυσης, σεβασμού και κατοχύρωσης των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων του ανθρώπου, ώστε να διασφαλιστεί η υγεία, η ευημερία και η ποιότητα της ζωής του ατόμου και της κοινωνίας[13] και την αντικατάσταση του γνήσιου χριστιανικού ήθους της αγάπης, της απλότητας, του προσώπου από ένα κοσμικό καταναλωτικό φρόνημα, με συνέπεια να δίνονται προτεραιότητες καταναλωτικού και ηδονιστικού χαρακτήρα (επαγγελματική και οικονομική κατάσταση, καριέρα, ατομική ζωή, σύνδεση οικονομικής άνεσης και παιδικής ευημερίας) καλυμμένες με τον μανδύα της αξιοπρέπειας και της ευημερίας, που οδηγούν σε αναβολή του γάμου και της τεκνοποίησης διευρυνόμενη συνεχώς και προσφυγή στην παρεμβατική γονιμοποίηση.

[συνεχίζεται]

[1] Γ. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ηθική II²*, (Θεσσαλονίκη 2010), σελ. 503.

[2] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, βασικές θέσεις επί της ηθικής της Υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, διαδικτυακός τόπος: http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5 (ανάκτηση 08-01-2013)

[3] Ν. Κόϊος, *Βιοηθική Συνοδικά κείμενα ορθόδοξων Εκκλησιών*, (Αθήνα 2007), σελ. 19-21.

[4] Γ. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ηθική II²*, (Θεσσαλονίκη 2010), σελ. 503, 585

[5] Ι. Μπρεκ, *ό.π.*, σελ. 19, 20.

[6] Α. Νικολαΐδης, *Θεολογικά και Ηθικά ζητήματα ως προς την Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή*, διαδικτυακός τόπος: http://aktines.blogspot.gr/2012/04/blog-post_5461.html (ανάκτηση 24-02-2013)

[7] Στ. Καρπαθίου, *Η ιστορία του ζυγωτού και η εξωσωματική γονιμοποίηση: συμβολή στην ηθική θεολογία*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα 2006, σελ. 331, 332.

[8] Γ. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ηθική II²*, (Θεσσαλονίκη 2010), σελ. 589.

[9] Α. Νικολαΐδης, *Θεολογικά και Ηθικά ζητήματα ως προς την Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή*, διαδικτυακός τόπος: : http://aktines.blogspot.gr/2012/04/blog-post_5461.html (ανάκτηση 24-02-2013)

[10] Μητροπολίτης Κυθήρων Μελέτιος, *Τεκνογονία, αντισυλληπτικά, άμβλωση, εγκυμοσύνης βίαια διακοπή, ευθανασία*, (Αθήνα 1968), σελ. 94, 95.

[11] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, *Βασικές θέσεις επί της ηθικής της*

υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, διαδικτυακός τόπος:http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5 (ανάκτηση 08-01-2013)

[12] Οι αρχές του κοινωνικού δόγματος της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, διαδικτυακός τόπος: [www.mospat.ru/gr/documentw/social-concepts/xii/...](http://www.mospat.ru/gr/documentw/social-concepts/xii/) (ανάκτηση 25-2013)

[13] Κυπριακός Σύνδεσμος [οικογενειακού](http://www.cymplan.org/famplan/page.php?page/D=1&langID=13) προγραμματισμού, διαδικτυακός τόπος: <http://www.cymplan.org/famplan/page.php?page/D=1&langID=13> (ανάκτηση 25-01-2013)